

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41CoCsp/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620204204
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Púchovská
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6620204204.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Púchovskej a členov senátu JUDr. Miriam Boborovej Sninskej a JUDr. Jany Novotnej, v právnej veci žalobcu C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. J. X. XXXX/XX, XXX XX M., právne zastúpeného Advokátska kancelária Andrej Cifra & partneri, so sídlom J.Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s.; skráteneý názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpenému Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie svätého Egídia 40/93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o zaplatenie finančného zadostučinenia vo výške 5.274,30 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec sp.zn. 12Csp/94/2020-141 zo dňa 23. februára 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec sp.zn. 12Csp/94/2020-141 zo dňa 23. februára 2023 v prvej výrokovej vete m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.582,29 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu žalobcu zamietá.

II. Rozsudok Okresného súdu Lučenec sp.zn. 12Csp/94/2020-141 zo dňa 23. februára 2023 v druhej výrokovej vete m e n í tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom prvou výrokovou vetou žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.274,30 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a druhou výrokovou vetou žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia o určení výšky trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 5.274,30 Eur z titulu primeraného finančného zadostučinenia. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Konštatoval, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že vzťah medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je vzťahom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, nakoľko žalobca pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a právny predchodca žalovaného konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 17Csp/95/2019-199 zo dňa 12.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15CoCsp/34/2020-265 zo dňa 22.07.2020 bolo žalobe žalobcu o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovené. Súd vyhodnotil poskytnutý úver ako bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórných obsahových náležitostí úverovej zmluvy.

3. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp.zn. 17Csp/95/2019 súd prvej inštancie zistil, že podľa Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 25.07.2014 mal dlžník (žalobca) na úhradu zaplatiť 60 splátok vo výške 185,09 Eur a celková čiastka na zaplatenie bola 11.105,40 Eur. Žalovaný zaplatil celkovo čiastku 11.105,40 Eur ako 60 splátok po 185,09 Eur, pričom reálne mu zmluvou o spotrebiteľskom úvere bola poskytnutá suma 5.831,10 Eur. Bezdôvodné obohatenie bolo preto v konaní sp.zn. 17Csp/95/2019 priznané vo výške 5.274,30 Eur.

4. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, resp. porušil svoje povinnosti ustanovené v právnych predpisoch na ochranu spotrebiteľa a žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 17Csp/95/2019 porušenie svojich práv, resp. porušenie povinnosti žalovaného v zmysle osobitných predpisov, a to zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, rozsudkom sp.zn. 15CoCsp/34/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Súd prvej inštancie mal za zrejmé, že prvoinštančný súd v konaní sp.zn. 17Csp/95/2019 rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia a posúdil zmluvu o úvere uzatvorenú medzi stranami sporu ako bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu absencie obsahových náležitostí úverovej zmluvy, čím došlo k porušeniu povinností, ktoré boli žalovanému ako veriteľovi uložené zákonom o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie sa preto nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že na zaplatenie finančného zadostučinenia doteraz nie sú splnené zákonné predpoklady. Poukázal na to, že základ nároku žalobcu je daný úspechom v spore v konaní sp.zn. 17Csp/95/2019, ktorého výsledok bol pre súd záväzný a musel z neho vychádzať, bez možnosti prehodnocovania dôvodov pre posúdenie úveru poskytnutého žalobcovi zo strany žalovaného za bezúročný a bez poplatkov. Nakoľko žalobca v osobitnom konaní vedenom pod sp.zn. 17Csp/95/2019 úspešne uplatnil svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že spotrebiteľský úver poskytnutý právnym predchodcom žalovaného je bezúročný a bez poplatkov, na základe porušenia zákonných povinností žalovaného podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, boli splnené aj zákonné podmienky na vznik nároku žalobcu na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné považovať za konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa aj s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019.

5. Pokiaľ šlo o výšku finančného zadostučinenia, súd prvej inštancie uviedol, že táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd prvej inštancie vychádzal z toho, že finančné zadostučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľov. Výška finančného zadostučinenia môže zodpovedať aj výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Ak má mať primerané finančné zadostučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadostučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu bola aj spôsobená.

6. Aj keď zákon nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnej veci k vzniku ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností došlo. Žalovaný, ako to vyplýva z rozhodnutia vydaného Okresným súdom Lučenec sp.zn.17Csp/95/2019 prijal od žalobcu plnenie, na ktoré mu nárok nevznikol. Bezdôvodné obohatenie sa žalovaného nemožno podľa názoru súdu prvej inštancie hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa. Okrem uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní sp.zn. 17Csp/95/2019 bolo právoplatne rozhodnuté o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

7. Súd prvej inštancie pri určení výšky primeraného zadostučinenia zoberal do úvahy časové trvanie závadného konania, jeho intenzitu, satisfakčnú a sankčnú funkciu. Súd prvej inštancie taktiež zohľadnil skutočnosť, že žalovaný nepostupoval pri vyhotovovaní zmluvy o úvere s odbornou starostlivosťou a žalobca sa len vďaka vedenému súdnemu konaniu vyhol neprimeranému zásahu zo strany veriteľa,

príčom tento stav právnej neistoty trval až do právoplatného rozhodnutia súdu v konaní sp.zn. 17Csp/95/2019.

8. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že pokiaľ žalobcovi vrátil všetky prostriedky nad poskytnutú istinu úveru, táto skutočnosť je dostatočnou satisfakciou pre žalobcu. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti. Žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma nevyžaduje. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. K argumentácii žalovaného súd prvej inštancie poukázal ešte aj na skutočnosť, že primerané finančné zadosťučinenie je samotným právnym nárokom odlišným od nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto vydanie bezdôvodného obohatenia nemožno považovať za dostatočnú satisfakciu pre žalobcu tak, ako na to poukazoval žalovaný. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti, alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Súd prvej inštancie uviedol, že v prípade žaloby spotrebiteľa o primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľ v tomto konaní preukazoval existenciu a výšku vzniknutej ujmy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, 7Cdo/92/2021).

9. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd prvej inštancie tiež zohľadnil skutočnosť, že spotrebiteľ musel brániť svoje práva podanou žalobou na súde o vydanie bezdôvodného obohatenia proti ekonomicky a právne silnejšiemu subjektu. Tým, že žalobca splácal žalovanému splátky, ktoré predstavovali bezdôvodné obohatenie znížil rodinný rozpočet žalobcu a tým aj jeho životnú úroveň, aj jeho rodiny, pričom mesačný úbytok v rodinnom rozpočte bol 185,09 Eur, čo bolo 2 roky a 4 mesiace trvajúci pravidelný mesačný úbytok, ktorý musel mať negatívne dopady na zabezpečovanie životných potrieb žalobcovej rodiny (bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného bolo v období od 12.04.2017 do 10.07.2019 a je tvorené úhradami žalobcu žalovanému). K dobrovoľnému splneniu nároku žalovaným ako dodávateľom nedošlo i napriek žalobcovej výzve pred začatím súdneho konania, čím žalobcovi spôsoboval stresovú situáciu spojenú s uplatnením nároku proti nemu súdnou cestou. V konaní mal súd prvej inštancie preukázané, že v čase kedy vzniklo a trvalo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, žalobca musel zabezpečiť aj výživu dvoch školopovinných detí v dospelujúcom veku, pričom rodinný rozpočet sa znižoval mesačnými splátkami 185,09 Eur, ktoré musel platiť žalovanému ako bezdôvodné obohatenie z dôvodu, že žalovaný porušil predpisy na ochranu spotrebiteľa.

10. Súd prvej inštancie s prihliadnutím na okolnosti prípadu bol toho názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je požadovaná suma 5.274,30 Eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľov. Súd prvej inštancie preto žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Uvedená suma zodpovedá výške sumy uhradenej žalobcom žalovanému nad rozsah istiny úveru (teda sume bezdôvodne prijatej žalovaným). Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného a je akousi satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a súčasne postihuje žalovaného, ktorý konal závadne.

11. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na obdobný právny názor v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/125/2019 zo dňa 27.02.2020, v zmysle ktorého súd priznal žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie spočívajúce v sume 976,98 Eur, o ktorú sa žalovaný chcel na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť a ku ktorej sume zároveň pripočítal sumu po 150,-- Eur za každú zmluvnú podmienku, o ktorej neprijateľnosti sa rozhodlo v predchádzajúcich súdnych konaniach (2 x 150,-- Eur).

12. K námietke žalovaného, že žalobca pokiaľ bolo zasiahnuté do jeho práv sa mal domáhať ujmy u predajcu, nie u neho, súd prvej inštancie poukázal na to, že subjektom, ktorý porušil ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, a to zákona o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je žalovaný, čo je zrejmé aj z rozsudku Okresného súdu Lučenec číslo konania 17Csp/95/2019-199 zo dňa 12.02.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici číslo konania 15CoCsp/34/2020-265 dňa 29.07.2020. To, že žalovaný porušil svoju povinnosť ustanovenú osobitným zákonom preukázané bolo a táto podmienka priznania finančného zadostučinenia bola splnená. Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobe ako dôvodnej vyhovel.

13. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Žalobca mal v spore plný úspech, preto mu súd prvej inštancie proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil.

15. Žalovaný sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že výška priznanej sumy finančného zadostučinenia závisí od úvahy súdu. Preto považoval za potrebné, aby bolo rozhodnutie súdu presvedčivé. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávne ustálil skutkový základ pre rozhodnutie a nesprávne právne posúdil vec, keď obsah aplikovanej právnej normy nesprávne interpretoval. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, a tak svojím postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces. Priznanú výšku primeraného finančného zadostučinenia považoval za neprimeranú a ničím neodôvodnenú, nakoľko súd prvej inštancie bližšie nezdôvodnil úvahu, že primerané finančné zadostučinenie by sa malo rovnať majetkovej ujme, ktorá bola spotrebiteľovi spôsobená. Poukázal na to, že z rozhodovacej praxe súdov vyplýva opak, a teda, že pri určovaní výšky finančného zadostučinenia sa nemožno držať ujmy, ktorá žalobcovi hrozila, pretože tento inštitút nemá slúžiť na finančné obohatenie žalobcu. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozhodnutia Krajského súdu v Prešove. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, aby výška finančného zadostučinenia sa odvíjala od výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo alebo reálne hrozilo na úkor žalobcu v dôsledku fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Výška bezdôvodného obohatenia je v takom prípade ovplyvnená predovšetkým výškou úveru, čo pri argumentácii súdu prvej inštancie by znamenalo, že čím vyšší úver spotrebiteľovi poskytne „zadarmo“, teda bez úrokov a poplatkov pri spomínanej fikcii, tým vyššie finančné zadostučinenie by sa mu malo priznať, čo by bolo okrem iného extrémne nespravodlivé aj proti jednotlivým spotrebiteľom. Poukázal na skutočnú funkciu civilného sporového konania v spravodlivom súdnom konaní, v ktorom sa má ochrana poskytovať primeraným spôsobom. Vyslovil názor, že priznaním sumy primeraného finančného zadostučinenia vo výške 5.274,30 Eur poskytol súd prvej inštancie žalobcovi ľahký a ničím neodôvodnený zisk na úkor žalovaného. Uviedol, že pokiaľ by bolo potrebné sankcionovať veriteľa za nesprávne poskytovanie finančných služieb, je potrebné toto realizovať v úplne inom druhu konania, konkrétne v správnom konaní a nie v civilnom súdnom konaní. Účelom civilného sporového konania nie je vychovávať sporové strany k tomu, aby dodržiavali právo, ale jeho účelom je rozhodovať individuálne súdne spory medzi žalobcom a žalovaným. Mal za to, že k porušeniu spotrebiteľského práva malo v tomto prípade dôjsť v minimálnej miere. Kritériom, ktoré sa má zohľadniť musí byť ujma, ktorá na strane spotrebiteľa vznikla a ktorú musí preukázať spotrebiteľ. Túto žalobca nijakým spôsobom nepreukázal. Poukázal na to, že finančné zadostučinenie prichádza do úvahy v rámci právneho poriadku Slovenskej republiky podľa niekoľkých právnych predpisov, pričom jedným z nich je zákon o ochrane spotrebiteľa. Zároveň poukázal na zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a na § 11 Občianskeho zákonníka, z ktorých vyplýva priemerná náhrada 10.000,-- Eur. Potom považoval za otáznave, či v tomto prípade je suma 5.274,30 Eur za porušenie zákona o spotrebiteľských úveroch spravodlivá. Zároveň poukázal aj na úpravu odškodnenia obetí trestných činov obsiahnutú v zákone č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov. Z uvedených dôvodov žalobca vyslovil názor, že napadnuté

rozhodnutie súdu prvej inštancie je arbitrárne, pričom vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že svojím postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces.

16. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení vyjadril svoj nesúhlas s odvolaním žalovaného a argumenty žalovaného uvedené v odvolaní považoval za nesprávne. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považoval za vecne správny, obsahujúci zrozumiteľné odôvodnenie, ktoré má základ vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019. Uviedol, že v predmetnej veci preukázal všetky podmienky pre priznanie nároku na finančné zadosťučinenie a že žalovaný sa snaží účelovo spochybňovať sankčnú funkciu finančného zadosťučinenia v spotrebiteľských veciach. Vyslovil názor, že pri posudzovaní primeranosti výšky finančného zadosťučinenia je potrebné vziať do úvahy, aký môže mať konkrétna suma dopad na samotného žalovaného, t.j. do akej miery to môže ovplyvniť jeho ekonomické správanie a do budúcnosti zlepšiť jeho disciplínu pri dodržiavaní spotrebiteľských práv. Podľa verejne dostupných údajov v roku 2021 boli celkové výnosy žalovaného v sume 485.708.000,-- Eur a zisk v sume 100.986.000,-- Eur. Mal za to, že podľa hospodárskej situácie žalovaného možno bez pochyb usudzovať, že požadovaná výška finančného zadosťučinenia nemôže žalovaného v jeho ekonomickej činnosti nijako ohroziť. Zdôraznil, že priznanie požadovaného finančného zadosťučinenia je primerané aj s ohľadom na majetkové postavenie žalovaného, ktorý je známy ako druhá najväčšia banka Slovenska. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a zaviazal žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, nakoľko jeho nárok ako spotrebiteľa je v danej veci daný a otázna je iba jeho výška, ktorá spočíva na úvahe súdu.

17. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení poukázal na účel finančného zadosťučinenia a na to, že výška, resp. celý nárok spotrebiteľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je výlučne v rukách súdu, ktorý by mal pri jej priznaní zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia v žiadnom prípade nemá slúžiť na finančné obohatenie sa konkrétneho subjektu tak, ako sa to javí v tomto prípade. Vyslovil názor, že v danom prípade je dostatočnou satisfakciou pre žalobcu už len to, že mu vrátil sumu uhradenú nad rámec istiny a že žalobcovi poskytol finančné prostriedky vo výške 5.831,10 Eur bez akejkoľvek odplaty. K primeranej výške finančného zadosťučinenia poukázal napr. na rozsudok Okresného súdu Poprad sp.zn. 16Csp/29/2020 zo dňa 03.11.2022, ktorý priznal žalobkyni nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 20 % priznaného bezdôvodného obohatenia. Mal za to, že aj napriek skutočnosti, že rozhodovanie o výške priznaného primeraného finančného zadosťučinenia sa riadi voľnou úvahou súdu, toto by nemalo slúžiť na zvyhodňovanie spotrebiteľa ako slabšej strany. Priznanie finančného zadosťučinenia vo výške rovnajúcej sa vydanému bezdôvodnému obohateniu nemožno považovať v žiadnom ohľade za spravodlivé a primerané. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodol v zmysle jeho odvolania.

18. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, prejednal vec podľa ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

19. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca sa v predmetnom konaní proti žalovanému domáhal zaplata primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 5.274,30 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Žalobu odôvodnil tým, že ako spotrebiteľ si v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 17Csp/95/2019 úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a osobitnými predpismi, čím mu vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý zodpovedá za porušenie práva alebo povinnosti právneho predchodcu žalovaného. Vyslovil názor, že pokiaľ má mať finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, treba vychádzať z toho, že primerané finančné zadosťučinenie by sa malo rovnať majetkovej ujme, ktorá bola spotrebiteľovi spôsobená. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že povinnosť uhrádzať mesačné splátky v období po splatení istiny sa negatívne prejavilo najmä vo vzťahu k jeho rodinnému rozpočtu, t.j. ostávalo mu menej peňažných prostriedkov pre domácnosť a pre deti, ktoré v tom čase navštevovali strednú školu. Suma 185,-- Eur, ktorá každý mesiac odchádzala z rodinného rozpočtu predstavovala výraznú záťaž a mala negatívny dopad na

zabezpečovanie potrieb domácnosti. Žalobca zároveň uviedol, že s ohľadom na postoj žalovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 17Csp/95/2019, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby, bol dlhodobo nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného skončenia konania. Vzhľadom na okolnosti prípadu žalobca považoval za primerané finančné zadostučinenie minimálne vo výške 5.274,30 Eur, ktorá čiastka zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatiť.

20. Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp.zn. 17Csp/95/2019 odvolací súd zistil, že okresný súd rozsudkom sp.zn. 17Csp/95/2019-199 zo dňa 12.02.2020 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť bezdôvodné obohatenie vo výške 5.274,30 Eur s príslušenstvom z dôvodu, že úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu žalovanému na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, na základe čoho na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie. Na základe podaného odvolania žalovaným Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp.zn. 15CoCsp/34/2020-265 zo dňa 22.07.2020 rozsudok okresného súdu potvrdil. Rozsudok Okresného súdu Lučenec sp.zn. 17Csp/95/2019-199 zo dňa 12.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15CoCsp/34/2020-265 zo dňa 22.07.2020 nadobudol právoplatnosť dňa 29.07.2020 a vykonateľnosť dňa 04.08.2020. Na základe podaného dovolania žalovaným proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15CoCsp/34/2020-265 zo dňa 22.07.2020 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp.zn. 4Cdo/322/2020-359 zo dňa 30.11.2022 dovolanie zamietol.

21. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

22. V zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľ, ktorý si na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti stanovenej týmto zákonom sa môže domáhať primeraného finančného zadostučinenia od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú, jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Jediným predpokladom, ktorý toto ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia je potrebné rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľov pri rozsahu finančného zadostučinenia neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia, preto je vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia.

23. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že žalobca ako spotrebiteľ si úspešne uplatnil porušenie svojho práva v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec vedenom pod sp.zn. 17Csp/95/2019, v ktorom súd žalobe žalobcu o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 5.274,30 Eur v celom rozsahu vyhovel z dôvodu, že spotrebiteľský úver poskytnutý právnym predchodcom žalovaného je bezúročný a bez poplatkov na základe porušenia povinností žalovaného podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom súdu prvej inštancie ktorý dospel k záveru, že boli splnené zákonné podmienky na vznik nároku žalobcu na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom na preukázanie dôvodnosti tohto

nároku stačí, že v súd v prospech žalobcu rozhodol o porušení jeho práva alebo povinnosti v rozhodnutí o vydanie bezdôvodného obohatenia.

24. Odvolací súd sa tiež stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na primerané finančné zadosťučinenie správne postupoval, keď prihliadal na okolnosti, za ktorých porušeniu práv alebo povinností došlo, ich dosah na žalobcu ako spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv alebo povinností.

25. Odvolací súd sa však nestotožnil s priznanou výškou finančného zadosťučinenia priznanou súdom prvej inštancie. Odvolací súd uvádza, že aj napriek tomu, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje preukazovanie vzniku nemajetkovej ujmy, samotný pojem „zadosťučinenie“ pojmovo znamená náhradu - kompenzáciu ujmy, ktorá nie je materiálna, teda nie je možné ju napraviť. Preto je potrebné za ňu poskytnúť určitú primeranú satisfakciu. Teda nie je možné pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení brať zreteľ na materiálnu škodu spočívajúcu v žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške priznaného bezdôvodného obohatenia. Výška finančného zadosťučinenia musí teda zodpovedať tomu, že ide o inštitút súkromného práva a nie o trest resp. sankciu podľa trestného alebo správneho práva.

26. Žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňoval tým, že sa musel domáhať ochrany svojich práv na súde v konaní vedenom pred Okresným súdom Lučenec pod sp.zn. 17Csp/95/2019 a neochotou žalovaného mimosúdne sa dohodnúť, čo spôsobilo zníženie jeho životnej úrovne a rovnako životnej úrovne aj jeho rodiny v období dvoch rokov a štyroch mesiacov. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že k úspešnému uplatneniu práva alebo povinnosti nevyhnutne patrí aj určitý diskomfort pri uplatňovaní práv na súde a aj skutočnosť, že nedošlo k mimosúdnej dohode. V prípade, ak by došlo k mimosúdnej dohode alebo ak by si žalobca neuplatnil svoj nárok vyplývajúci z porušenia práv alebo povinnosti na súde, nebola by splnená ani podmienka na priznanie nároku na finančné zadosťučinenie a nemožno nimi zdôvodňovať primeranosť požadovanej výšky finančného zadosťučinenia. Vzhľadom na to, že primerané finančné zadosťučinenie plní satisfakčnú a sankčnú funkciu, ktorej cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania proti spotrebiteľom, odvolací súd nepovažoval finančné zadosťučinenie priznané súdom prvej inštancie vo výške 100 % z priznaného bezdôvodného obohatenia za primerané okolnostiam a závažnosti porušenia práv a povinností. Odvolací súd vzhľadom na okolnosti a závažnosť porušenia práv a povinností v danom prípade považoval za primerané finančné zadosťučinenie žalobcu vo výške 30 % z výšky priznaného bezdôvodného obohatenia, t.j. vo výške 1.582,29 Eur.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

29. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

30. Vzhľadom na to, že odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobcovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 1.582,29 Eur a vo zvyšku žalobu o zaplatenie sumy 3.692,01 Eur zamietol, žalobca ako aj žalovaný boli čiastočne úspešní. Odvolací súd pri rozhodovaní o práve na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie nevychádzal výlučne z finančného vyjadrenia úspechu a neúspechu strán, ale zohľadnil aj to, že žalobca bol úspešný do nároku, ktorý žalovaný v konaní spochybňoval, kým výška priznaného finančného zadosťučinenia závisela od úvahy súdu a nebolo možné ju vopred spoľahlivo predpokladať. Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v druhej výrokovej vete zmenil tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie.

31. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

32. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 a 2 CSP. Žalobca, ako aj žalovaný mali v odvolacom konaní čiastočný úspech, pričom odvolací súd zohľadnil, že výška priznaného finančného zadosťučinenia závisela od úvahy súdu a nebolo možné ju vopred spoľahlivo predpokladať. Z uvedeného dôvodu odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

33. Rozsudok bol jednohlasne schválený členmi odvolacieho senátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).